

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
МАРІУПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

**Інтернаціоналізація вищої освіти України
в умовах полікультурного світового простору:
стан, проблеми, перспективи**

МАТЕРІАЛИ ПІ МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІИ

(Маріуполь, 18-19 квітня 2018 року)

МАРІУПОЛЬ
МДУ
2018

УДК 378.014.53(477)

ББК 74.48.я43

I-73

Відповідальні редактори: д.ф-м.н., проф. **М. Стріха**; чл.-кор. НАПН України, д.пед.н., проф. **О. Топузов**; **І. Стокоз**; чл.-кор. НАПН України, д.політ.н., проф. **К. Балабанов**

Члени редколегії: проф. **Х. Бакірдіз**; акад. НАН України, чл.-кор. НАПН України, д.соціол.н., проф. **В. Бакіров**; д.філол.н., проф. **О. Бондарева**; д.е.н., проф. **О. Булатова**; проф. **К. Іллюмінаті Поркарі**; проф. **В. Карайоргіс**; д.політ.н., проф. **С. Корнеа**; **О. Кочурін**; д.філос.н., с.н.с. **С. Курбатов**; акад. НАПН України, д.е.н., проф. **А. Мазаракі**; **Н. Оксенчук**; д.політ.н., проф. **І. Оніщенко**; д.філол.н., проф. **О. Павленко**; чл.-кор. НАПН України, д.філос.н., проф. **П. Саух**; к.ю.н. **М. Семенишин**; к.політ.н., проф. **М. Трофименко**; д.соціол.н., проф. **С. Щудло**.

Рекомендовано до друку Вченою радою
Маріупольського державного університету
(протокол № 9 від 28.03.2018)

УДК 378.014.53(477)

ББК 74.48.я43

I-73

Інтернаціоналізація вищої освіти України в умовах полікультурного світового простору: стан, проблеми, перспективи : матер. II міжнар. наук.-практ. конф., м. Маріуполь, 18-19 квітня 2018 р. – Маріуполь : МДУ, 2018. – 646 с.

Збірник містить тези доповідей учасників Міжнародної науково-практичної конференції «Інтернаціоналізація вищої освіти України в умовах полікультурного світового простору: стан, проблеми, перспективи», які різнобічно висвітлюють питання інтернаціоналізації вищої освіти; розглядаються фактори, що впливають на створення нових можливостей і підвищення доступності вищої освіти та забезпечення її якості; окремо приділено увагу проблемам нормативно-правового забезпечення розвитку міжнародного співробітництва в сфері вищої освіти України, академічній мобільності, розвитку лідерського потенціалу університетів і конкурентоспроможності сучасних вишів в умовах глобалізації; розглядаються проблеми підготовки вчителя Нової української школи. Видання адресоване науковцям, викладачам, здобувачам вищої освіти.

2. Understanding the fact, that's the history of Holocaust like every history is both **universal** and **particular**. As Catholic historian Eva Fleisher has noted «the more, we know about Holocaust, we will become also sensitized to inhumanity and suffering.» The history of the events – that led to the Holocaust not as **their** history, but as **our** history». From this point of view, it seems to Margo Stern very important **to make the connections** with the events, that led to the **genocide in the World history**(as **Armenian tragedy** during World War I; **the enslavement of Africans**; **the destruction of Native Americans** in years of European colonization est.)

3. Margo Stern regards the Holocaust itself as **unique** event for this comparison and inappropriate, but she also believes it's essential to **explore connection that led to the Holocaust in the World today** (example: the problem of democratic society in States etc.) Unfortunately, racism and anti-Semitism, scapegoating and stereotyping, propensity to violence, intellectual and cultural arrogance, a failure of empathy are all issues that are difficult to confront-that's why, as for Margo Stern, – the education should **promote** the attitudes, values and skills needed **to live freedom society**.

References

1. Minow, Martha (1998). *Between Vengeance and Forgiveness: Facing History after Genocide and Mass Violence*. Beacon Press.

2. Brodsky, Josef, and Alan Myers (1981). *Verses on the Winter Campaign 1980*. Anvil Press Poetry.

Вайцман М.

НОВЕ БАЧЕННЯ УРОКІВ ГОЛОКОСТУ

Тези присвячені аналізу ключових концепцій, у навчальному матеріалі «Дивлячись на історію», створеному для уроків Голокосту у школах всього світу. Робота зосереджена на обраному підході, філософії та освітніх інноваціях.

Ключові слова: геноцид, універсальний, особливий, відбиток, аналіз, інтерпретація, пізнавальний ріст, історичне розуміння.

УДК 305.37.01/.09 (043)

Восвутко Н. Ю.

АНАЛІЗ ЗМІСТУ НАВЧАЛЬНИХ ПРОГРАМ ЩОДО ЗАПОБІГАННЯ ГЕНДЕРНОЇ АСИМЕТРІЇ У ПОЛІКУЛЬТУРНОМУ ОСВІТНЬОМУ СЕРЕДОВИЩІ РЕСПУБЛІКИ КІПР

У тезах висвітлено критерії аналізу змісту навчальних програм щодо гендерної рівності та зменшення нерівності.

Ключові слова: гендерна асиметрія, навчальна програма, Республіка Кіпр.

Упровадження недискримінаційного підходу до всіх сфер життя суспільства безпосередньо стосується й освітньої діяльності. На виконання положень Декларації Тисячоліття ООН, зокрема «Сприяти рівноправності статей і розширенню прав жінок» [1], Республікою Кіпр, з-поміж основних заходів, було створено Координаційну раду з питань міжкультурної освіти та міжгендерних відносин і запроваджено дослідження змісту освітніх програм щодо запобігання гендерної асиметрії.

Гендерна асиметрія – неоднакова, непропорційна представленість соціальних і культурних ролей осіб обох статей у різних сферах життя (наприклад, жінок більше у сферах освіти та обслуговування, чоловіків – у сферах бізнесу та політики; також у кожній сфері чоловіки посідають більше керівних посад, а жінок більше на «нижчому», малооплачуваному рівні). Вона виявляється як асиметрія норм, приписів, що визначають поведінку жінок і чоловіків у суспільстві, і є наслідком андроцентризму та патріархату, основою гендерної нерівності та джерелом нестабільності в окремих державах й у світі загалом. Гендерна асиметрія відображається і в мові, наприклад, серед іменників – назв людей, особливо назв престижних професій, більшість – іменники чоловічого роду [2, с. 31-32].

За результатами проведених досліджень Координаційна рада з питань міжкультурної освіти та міжгендерних відносин Республіки Кіпр розробила критерії, спираючись на які пропонується здійснювати аналіз змісту освітніх програм з питань гендерної рівності та зменшення нерівності [3, с. 112–114]:

1. Дидактична та педагогічна доцільність. Задля виявлення відповідності навчальних програм за цим критерієм пропонується надати відповіді на такі запитання: Чи враховано гендерний аспект при укладанні цього матеріалу? Чи визначені певні гендерні цілі? Чи враховано формування та вдосконалення позитивного ставлення вчителя до гендерного процесу в його освітній діяльності? Чи передбачено подолання негативних наслідків «самостійного передбачення» гендерних питань у сфері вибору майбутньої професії, особливо професії вчителя? Чи заохочені школярі і школярки до процесів подолання гендерних стереотипів та упереджень при визначенні власних стратегій ставлення й поведінки щодо сприйняття рівності?

2. Зміст. Цей критерій передбачає відповіді на наступні запитання. Чи представлені жінки в цьому матеріалі? Чи доречним та справедливим є використання гендерних прикладів? Як розподіляються за критерієм статі категорії сили, керівництва, активних дій, підпорядкування та пасивності? Яким є розподіл «посилань на авторитет» («εβήθηδζδ ζηδκ αοεεκίω») за статтю? Як

розподілені згадані соціальні ролі? Якої статі автор конкретного навчального матеріалу? Чи використовуються тексти, написані жінками? Чи відповідає пропонований текст жіночій реальності та рутині, або підтримує анахроністичні / традиційні моделі життя жінок? Чи наявна критика патріархальних та сексистських уявлень? Чи пов'язана тема демократії та економічного розвитку з ліквідацією соціальної нерівності за ознакою статі? Чи є приклади використання та зміцнення традиційних андроцентричних галузей знань та зневажливої оцінки тих царин, які традиційно вважаються жіночими? Чи базуються теорія та приклади на спільних інтересах хлопчиків та дівчат? Чи розкриваються чоловіча та жіноча особистості через текст шляхом пропаганди цінностей рівності в суспільстві? Чи замінені існуючі сексистські концепції іншими не сексистськими? Представники якої статі, як правило, порушують тему розмови, ставлять питання, піддаються перериванням мовлення? Чи здійснюються посилання на гендерні відмінності як біологічне явище? Чи однаково описуються місце праці та професійна поведінка чоловіків і жінок? Чи є збалансоване гендерне представництво в андроцентричних професійних царинах? Чи представлені чоловіки в професіях з догляду за собою? Чи представлено вплив жінок на прийняття політичних та економічних рішень? Чи враховується гендерний аспект при посиланні на сім'ю та на розподіл соціальних ролей в рамках існуючих рольових моделей та життєвих стилів?

3. Мова: Чи збалансовано представлено у текстах обидва граматичні роди? Чи обидва роди розпізнаються при використанні мови? Які прикметники використовуються для ідентифікації кожного статі? Які дієслова пов'язані з кожною статтю?

4. Структура – Організація: Чи належним чином з точки зору статі організований та структурований навчальний матеріал у темах з метою досягнення навчальних цілей? Чи передбачений наприкінці розділу гендерний аспект щодо: Композиційні вправи/питання – Види діяльності – Питання до обговорення – Підсумовування/Переказ – Глосарій – Термінологічний словник – Довідник відповідей з питань, що представляють особливий інтерес для вчителя? Чи використовується грецька та міжнародна бібліографія?

5. Естетичність: Чи є публікація матеріалу цікавою для обох статей? Чи враховано гендерний баланс при застосуванні принципів друкованого матеріалу, таких як частотність, баланс, пропорція, різноманітність, акцент, гармонія тощо? Чи прийнято до уваги гендерний баланс при поданні символів, піктограм, таблиць та схем?

6. Ілюстративний матеріал: Чи враховано збалансовану гендерну присутність при поданні зображень?

Вважаємо, що досвід Республіки Кіпр із експертизи змісту навчальних програм щодо запобігання гендерної асиметрії, який здійснюється за такими критеріями, як дидактична та педагогічна доцільність, зміст, мова, структура, естетичність, ілюстративний матеріал, є позитивним, і може бути запозичений для впровадження у вітчизняну освітню практику.

Список використаної літератури

1. Декларація Тисячоліття ООН/ 2000. URL: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/995_621 (дата звернення: 10.03.2018).

2. Експертиза шкільних підручників: інструктивно-методичні матеріали для експертизи проектів підручників для 9 класу загальноосвітніх навчальних закладів / за заг. ред. О. М. Топузова. Київ, 2016. 128 с.

3. Κυβητίδου Γ., Γραζμφου Μ. Αλζιμβδξδ ηςκ Εγμηαίει εκς κ Ακαθοηζηκ Πνμβναι ι άηςκ ηςκ Δβζημηβκ κ ζηα δζάθινα βκς ζ ηζήά ακηαίειε κα ιε ηνζήηνζα ημ θφθμ ηαζ ημκ Εμθζηζι υ. Σεφτιξ 2. Λεοης ζ ια: Παζδαβς βζηυ Ηκς ηζηφημ Κφβημο. Τβδνε ζ ια Ακάβρολδξ Πνμβναι ι άηςκ, 2010. 115 ζ.

N. Voyevutko

CONTENT ANALYSIS OF CURRICULUM FOR PREVENTION OF GENDER ASYMMETRY: EXPERIENCE OF THE REPUBLIC OF CYPRUS

The theses highlights the criteria for analyzing the content of curriculum for gender equality and reducing inequality.

Keywords: gender asymmetry, curriculum, Republic of Cyprus.

УДК 811.111*25: 316 .77 (043) = 111

I. Gapeyeva

CULTURAL IDENTITY AND CROSS-CULTURAL COMMUNICATION IN TRANSLATION

The article aims to explore the mechanisms that contribute to disclosing cultural identity and cross-cultural communication as well as revealing the ways they can be recognized in a target text from a linguistic, literary or sociological perspective by means of translation paradigm. New insights into translation methodology have been proposed not only with particular emphasis on the style and accuracy of the translated versions but also with their intended audience, social value as well as the perspective of how these translations have been perceived or assessed in the target culture.

Keywords: translation, cultural identity, cross-cultural communication, source culture, target culture.